

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/49/2012
Identifikačné číslo spisu:	1009201887
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1009201887.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: Ing. H. U. PhD., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., F., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu v konaní o starobnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. mája 2012 č. k. 8 Sd/108/2009-131, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. mája 2012 č. k. 8 Sd/108/2009-131 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X. z 11.03.2009 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 z 25.02.2011, ako aj č. XXX XXX XXXX 0 z 09.06.2011 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

A) Napadnuté rozhodnutie:

1. Rozhodnutím č.: XXX XXX XXXX zo dňa 11.03.2009 (č.l. 26) odporkyňa ako prvostupňový sociálny orgán podľa § 65 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej v texte rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a s podporou článku 46 ods. 1 Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodiny, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva (ďalej na účely rozsudku len „Nariadenie č. 1408/71“) priznala navrhovateľovi od 21. júla 2005 starobný dôchodok v sume 10.338,-Sk mesačne. Tento súčasne od 01. júla 2006 navýšila v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 229/2006 Z.z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky, na sumu 10.954,-Sk mesačne.

Podľa § 65 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vydania uvedeného rozhodnutia (t.j. 11.03.2009) poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore citovanom znení dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 65 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore citovanom znení mužovi, ktorý v období od 01. januára 2004 do 31. decembra 2005 dovŕšil vek 60 rokov, sa dôchodkový vek určí tak, že k veku 60 rokov sa pripočíta

a) v roku 2004 deväť kalendárnych mesiacov,

b) v roku 2005 osemnásť kalendárnych mesiacov.

Podľa § 82 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení dôchodkové dávky sa zvyšujú od 01. januára príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistených podľa odseku 1. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 01. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú odo dňa ich priznania.

2. Svoje rozhodnutie následne odôvodnila tým, že nakoľko k 21. júlu 2005 navrhovateľ získal 15.958 dní obdobia dôchodkového poistenia (prítom odkázala na presný rozpis v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia), tak s prihliadnutím na ustanovenie § 60 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. navrhovateľ získal 43 rokov a 263 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok 21. júla 2005.

Ďalej podrobne objasnila mechanizmus výpočtu priznanej výšky starobného dôchodku, ako aj jeho navýšenie.

B) Ďalšie rozhodnutie:

3. Následne odporkyňa prostredníctvom svojho prípisu zo dňa 05.04.2011 (č.l. 41) predložila na Krajský súd v Bratislave svoje ďalšie rozhodnutie č.: XXX XXX XXXX. zo dňa 25.02.2009 (č.l. 45), ktorým v zmysle poslednej vety odôvodnenia malo byť zmenené napadnuté rozhodnutie odporkyne z 11.03.2009 č. XXX XXX XXXX v časti jeho odôvodnenia a proti ktorému, ako prejav nesúhlasu, podal navrhovateľ opravný prostriedok.

4. Týmto svojim ďalším rozhodnutím (č.l. 45) odporkyňa ako prvostupňový sociálny orgán opätovne podľa § 65 a § 82 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. a s podporou článku 46 ods. 1 Nariadenia č. 1408/71 priznala navrhovateľovi od 21. júla 2005 starobný dôchodok v nezmenenej sume, t.j. 10.338,-Sk mesačne.

Tento súčasne od 01. júla 2006 navýšila v súlade s opatrením č. 229/2006 Z.z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky, na sumu 10.954,-Sk mesačne.

5. V odôvodnení sa opätovne nachádzali približne rovnaké argumenty, ako v hore uvedenom rozhodnutí. Konajúci krajský súd toto rozhodnutie bez procesnej úpravy založil do spisu, v ktorom sa riešil opravný prostriedok navrhovateľa proti pôvodnému rozhodnutiu č.: XXX XXX XXXX zo dňa 11.03.2009.

C) Ďalšie rozhodnutie:

6. Následne navrhovateľ prostredníctvom svojho podania (Návrh na preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne) zo dňa 04.07.2011 (č.l. 57) predložil na Krajský súd v Bratislave ďalšie rozhodnutie odporkyne č.: XXX XXX XXXX. zo dňa 09.06.2011, ktorým malo byť zmenené napadnuté rozhodnutie odporkyne z 11.03.2009 č. XXX XXX XXXX. v časti týkajúcej sa zhodnotenia doby štúdia na strednej škole od 21. októbra 1958 do 31. augusta 1959 a vylúčenia náhradnej doby za obdobie od 01. marca 1990 do 31. januára 1994, proti ktorému podal navrhovateľ opravný prostriedok.

7. Týmto svojim ďalším rozhodnutím (č.l. 61 aj 82) odporkyňa ako prvostupňový sociálny orgán

opätovne podľa § 65 a § 82 ods. 2 s podporou ustanovenia § 112 ods. 2 a 6 zák. č. 461/2003 Z.z. a s podporou článku 46 ods. 1 Nariadenia č. 1408/71 priznala navrhovateľovi od 21. júla 2005 starobný dôchodok v nezmenenej sume, t.j. 10.338,-Sk mesačne.

Tento súčasne od 01. júla 2006 navýšila v súlade s opatrením č. 229/2006 Z.z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky, na sumu 10.954,- Sk mesačne.

Podľa § 112 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (t.j. 09.06.2011) dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

Podľa § 112 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore citovanom znení dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

8. V odôvodnení sa opätovne nachádzali približne rovnaké argumenty (zmena v počte dní obdobia dôchodkového poistenia), ako v hore prv uvedenom rozhodnutí. Konajúci krajský súd toto rozhodnutie bez procesnej úpravy založil do spisu, v ktorom sa riešil opravný prostriedok navrhovateľa proti pôvodnému rozhodnutiu č.: XXX XXX XXXX. zo dňa 11.03.2009.

D) Rozhodnutie 09/12:

9. Po vynesení rozsudku krajským súdom a doručení svojho spisu Najvyšší súd zistil z úradnej činnosti, že bolo v prejednáwanej veci vydané ďalšie rozhodnutie odporkyne č.: XXX XXX XXXX zo dňa 10.09.2012, ktorým podľa poslednej vety odôvodnenia malo bolo zmenené napadnuté rozhodnutie odporkyne z 09. júna 2011 č. XXX XXX XXXX v časti jeho odôvodnenia, a proti ktorému podal navrhovateľ opravný prostriedok.

10. Uvedeným, v poradí už štvrtým rozhodnutím, odporkyňa ako prvostupňový sociálny orgán opätovne podľa § 65 a § 82 ods. 2 s podporou ustanovenia § 112 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a s podporou článku 46 ods. 1 Nariadenia č. 1408/71 priznala navrhovateľovi od 21. júla 2005 zvýšenie starobného dôchodku v zmenenej sume, t.j. 9.423,-Sk mesačne.

Podľa § 112 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (t.j. 10.09.2012) dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

a) priznala v nižšej sume, ako patrí,

b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,

c) odoprela neprávom alebo

d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

11. Proti trom hore citovaným rozhodnutiam odporkyne podal navrhovateľ postupne na Krajský súd v Bratislave opravné prostriedky z 29.11.2009 (č.l. 3), 21.03.2011 (implicitne č.l. 41), ako aj 04.07.2011 (č.l. 57).

12. Krajský súd potom, ako postupne, bez bližšieho právneho odôvodnenia (najmä procesný postup majúci základ v ustanovení § 112 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) zakladal jednotlivé opravné prostriedky do súdneho spisu týkajúceho sa prieskumu iba prvého z nich, následne ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku navrhovateľa podľa § 244 ods. 1 O.s.p. a zistil, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný (hoci opravné prostriedky navrhovateľa boli až tri).

Preto následne napadnuté rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 11.03.2009, v spojení s rozhodnutím zo dňa 25.02.2011 a 09.06.2011 rovnakého čísla krajský súd potvrdil.

13. Pri svojich záveroch vychádzal zo skutkového stavu zachyteného v administratívnom spise, pričom zdôraznil, že navrhovateľovi bolo rozhodnutím zo dňa 11.03.2009 č. XXX XXX XXXX podľa § 65 a §

82 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. od 21.07.2005 priznaný starobný dôchodok v sume 10.954,- Sk.

14. S argumentom navrhovateľa o nesprávnom výpočte osobného mzdového fondu z obdobia pred 01.02.1994 sa krajský súd vysporiadal s poukazom na výpočet odporkyne, ktorá osobné mzdové body za kalendárne roky od 1980 do 1990, 1984-2004 zistila osobitne za každý kalendárny rok, a to ako podiel úhrnu vymeriavacích základov, z ktorých sa platí poisťné na dôchodkové poistenie a všeobecného vymeriavacieho základu.

S poukazom na vyššie uvedené konajúci krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa postupovala pri určení priemerného osobného mzdového fondu v rozhodujúcom období správne a v súlade s platnými právnymi predpismi a postup navrhovateľa vyhodnotil súd ako neodôvodnený. Súčasne odporkyňa došetrovala dobu, v ktorej navrhovateľ mal pôsobiť ako expert v zahraničí.

15. Záverom krajský súd vyslovil názor, že navrhovateľ preukázal, že ako expert bol vyslaný do Rakúskej republiky v období od 01.03.1990 do 31.08.1990.

III.

Odvolanie navrhovateľa/ stanoviská

A)

16. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 18.06.2012 (č.l. 133) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ vyslovil nesúhlas so závermi krajského súdu.

17. Z argumentácie navrhovateľa je zrejmé, že predovšetkým brojí proti nezákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX,. a to s tou argumentáciou, že priemerný osobný mzdový bod (POMB) je treba vypočítať z úhrnu osobných bodov (OMB) za kalendárne roky z rozhodujúceho obdobia pred 01.02.1994 (pred nástupom do zamestnania v Rakúskej republike) až do obdobia 01.01.1970 tak, aby v ňom bolo 22 kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť OMB z povinného platenia poisťného v Slovenskej republike ktoré sa neprekrýva s povinným poisťným obdobím v inom členskom štáte Európskej únie.

18. S tým súvisí ďalšia argumentácia navrhovateľa, že v dôsledku napadnutého rozhodnutia odporkyne za každý rok, o ktorý dlhšie dobrovoľne platil poistenie v Slovenskej republike pri súčasnom povinnom platení dôchodkového poistenia počas jeho zamestnania v Rakúskej republike, tak o tieto čiastky nielen prišiel, ale sa mu aj znížila výsledná hodnota dôchodku v Slovenskej republike.

19. Odporkyňa podľa navrhovateľa zrejmy súbeh dvoch poistení, a to povinného v Rakúskej republike a dobrovoľného charakteru v Slovenskej republike vôbec pri rozhodovaní nebrala do úvahy. Týmto postupom postavenie navrhovateľa nesprávne de facto prekvalifikovala z osoby dobrovoľne poistenej na osobu samostatne zárobkovo činnú v Slovenskej republike, ktorá je povinná platiť dôchodkové poistenie. Podľa vykonávacieho nariadenia č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, platí že:

1. Na účely výpočtu teoretickej výšky a skutočnej výšky dávky podľa článku 52 ods. 1 písm. b) základného nariadenia sa uplatňujú pravidlá stanovené v článku 12 ods. 3, 4, 5 a 6 vykonávacieho nariadenia.

2. Ak doby dobrovoľného alebo nepretržitého nepovinného poistenia neboli zohľadnené podľa článku 12 ods. 3 vykonávacieho nariadenia, inštitúcia členského štátu, podľa ktorého právnych predpisov sa tieto doby dosiahli, vypočíta sumu zodpovedajúcu týmto dobám podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Skutočná výška dávky vypočítaná podľa článku 52 ods. 1 písm. b) základného nariadenia sa zvýši o sumu zodpovedajúcu dobám dobrovoľného alebo nepretržitého nepovinného poistenia.

3. Inštitúcia každého členského štátu podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, vypočíta sumu zodpovedajúcu dobám dobrovoľného alebo nepretržitého nepovinného poistenia, na ktoré sa podľa článku 53 ods. 3 písm. c) základného nariadenia nevzťahujú pravidlá iného Členského štátu o odňatí, znížení alebo po zastavení

Ak právne predpisy uplatňované príslušnou inštitúciou neumožňujú priamo určiť túto sumu, pretože pre doby poistenia stanovujú odlišné hodnoty, môže sa určiť fiktívna suma. Správna komisia stanoví podrobné mechanizmy na určenie tejto fiktívnej sumy.

20. Následne navrhovateľ objasnil, že v období od 01.02.1994 do 20.02.2004 bol zamestnaný na plný úväzok u firmy Váško v Rakúskej republike, kde aj platil povinné dôchodkové poistenie. Odporkyňou bol informovaný, že na Slovensku môže naďalej dobrovoľne prispievať do systému dôchodkového poistenia z minimálnej mzdy v kategórii samostatne zárobkovo činné osoby, hoci v tom čase na Slovensku nepoberal žiadny príjem ani zo závislej a ani z nezávislej činnosti. Predtým tiež nikdy ako samostatne zárobkovo činná osoba nepôsobil.

21. Podľa navrhovateľa postup a rozhodnutie odporkyne, a následne rozsudok krajského súdu, ktorý predmetné rozhodnutie potvrdil, sú v rozpore, s právom na voľný pohyb pracovníkov v zmysle čl. 45 a 48 ZFEU (pôvodne čl. 39 a 42 ES) a nariadenia (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva.

Ďalej sú podľa navrhovateľa v rozpore so zásadou rovnosti zaobchádzania, ako všeobecnou zásadou práva únie, ktorá vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo rozdielne a v rozdielnych rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený.

22. Vzhľadom k uvedenému navrhovateľ najmä poukázal na body 45-46 z rozsudku SD EÚ z 01. októbra 2009 vo veci C-3/08, Ketty Leyman v. Institut national assurance maladie-invalidité (INAMI), podľa ktorých právne predpisy členských štátov o sociálnom zabezpečení nie sú v súlade s článkami 39 ES a 43 ES (dnes 45 a 48 ZFEÚ), ak znevýhodňujú dotknutého pracovníka vo vzťahu k pracovníkom, ktorí vykonávajú celú svoju činnosť v členskom štáte, kde sa tieto predpisy uplatňujú, alebo vo vzťahu k pracovníkom, na ktorých sa už uvedené predpisy v minulosti vzťahovali, a ak vedie jednoducho a výlučne k tomu, že sa odvádza poistné, za ktoré sa neposkytne protiplnenie.

23. Navyše navrhovateľ poukázal na ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (najmä bod 38 rozsudku SD EÚ z 09. novembra 2006 vo veci C-205/05, Fabien Nemec proti Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est), že z cieľa sledovaného čl. 42 (v súčasnosti už článok 48 Zmluvy o fungovaní Európskej Únie), ktoré smeruje k zjednodušeniu voľného pohybu pracovníkov, vyplýva najmä to, že migrujúci pracovníci nesmú prísť o svoje nároky na dávky sociálneho zabezpečenia, ani utrpieť zníženie sumy týchto dávok z dôvodu, že využili právo na voľný pohyb, ktoré im priznáva Zmluva o Európskych spoločenstvách.

24. Navyše navrhovateľ zdôraznil, že v zmysle bodu 74. Rozsudku z 30. júna 2011 vo veci C-388/09, da Silva Martins, by cieľ článkov 45 a 48 ZFEÚ nebol dosiahnutý, ak by migrujúci pracovníci mali v dôsledku výkonu svojho práva na voľný pohyb stratiť výhody sociálneho zabezpečenia, ktoré im zabezpečuje právna úprava jedného členského štátu, najmä keď tieto výhody predstavujú protiplnenie za poistné, ktoré zaplatili.

25. Tieto výhody navrhovateľ objasňoval už v konaní pred krajským súdom (viď podanie navrhovateľa na čl. 50) predložením dvoch (čo podľa neho odporkyňa doteraz vôbec nevykonala) relevantných výpočtov sumy starobného dôchodku navrhovateľa v zmysle Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 tak, aby prvý výpočet bol v zmysle článku 46 ods. 1 písm. a) bod i) a druhý výpočet výšky predmetného dôchodku v zmysle článku 46 ods. 1 písm. a) bod ii) 71 t.j. podľa článku 46 ods. 1 písm. b) predmetného Nariadenia:

Výpočet č. 1:

Podľa prvého výpočtu v prvom návrhu na preskúmanie napadnutého rozhodnutia odporkyne v zmysle čl. 46 ods. 1 písm. a) bod i) Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 vychádza suma dôchodku vo výške 9.666,68 Sk mesačne (1,4704 (priem.OMB) x 33,6602 (doba poistenia) x 195,31 Sk).

Podľa navrhovateľa je to o 169,68 Sk mesačne viac, ako stanovila odporkyňa, a to aj bez zohľadnenia dobrovoľného poistenia v trvaní 3.669 dní resp. 10,0520 rokov.

Výpočet č. 2:

26. K 21. júlu 2005 - t.j. k dňu nároku na starobný dôchodok - podľa navrhovateľa by tento podľa

osobného listu dôchodkového poistenia z prílohy k rozhodnutiu č. XXXXXX XXXX. z 11. marca 2009 získal:

- v Slovenskej republike od 01.09.1959 do 31.12.1967 a od 09.10.1968 do 31.01.1994 - spolu 12 286 dní, t.j. 33,6603 rokov dôchodkového poistenia,

- V Spolkovej republike Nemecko od 01.01.1968 do 08.10.1968 - spolu 285 dní, t.j. 0,7808 roka dôchodkového poistenia;

- v Rakúskej republike od 01.02.1994 do 20.07.2005 - spolu 4 188 dní, t.j. 11,4739 rokov dôchodkového poistenia,

tzn. k termínu odchodu do starobného dôchodku podľa slovenského práva, tzn. k 21. júlu 2005, by navrhovateľ získal celkom 16.759 dní (45,9151 rokov) dôchodkového poistenia v 3 členských štátoch EÚ.

Keďže aj po 21.07.2009 navrhovateľ naďalej pracoval v Rakúskej republike až do 01.05.2009, keď požiadal o starobný dôchodok aj v Rakúskej republike, po pripočítaní 1.380 dní za uvedené obdobie získal celkom (16 759 + 1380) 18.139 dní (49,6960 rokov) dôchodkového poistenia.

Okrem vyššie uvedeného rozpisu priebehu zhodných povinných poistných období, ktoré sa neprekrývali, navrhovateľ v čase od 01.02.1994 do 20.02.2004 platil popri povinnom poistení navyše 3.669 dní (10,0520 rokov) dobrovoľného poistenia v Slovenskej republike.

27. K uvedenému navrhovateľ pripojil výpočet sumy dôchodku v zmysle článku 46 ods. 1 pís. a) bod ii) nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 t.j. podľa článku 46 ods. 1 pís. b) predmetného nariadenia Rady (EHS) Č. 1408/71 a z jeho vykonávacieho nariadenia č. 883/2004 podľa článku 52 ods. 1 pís. b) bod i) a bod ii) najprv vypočítaním teoretickej výšky dôchodku - bod i); a následne skutočnej výšky dôchodku - bod ii).

28. Okrem uvedených argumentov, ktoré sú založené na vnútroštátnom práve, navrhovateľ už v rámci súdneho konania na krajskom súde opätovne upozorňoval na európsky rozmer predmetného sporu.

Preto aj v súdnom odvolaní navrhoval Najvyššiemu súdu, aby predložil predbežnú otázku na Súdny dvor Európskej únie týkajúca sa výkladu článkov 45 a 48 ZFEU, t.j.:

Najmä, aby sa objasnilo, či v prípade ak odporkyňa uplatní vnútroštátnu právnu úpravu na prípad pracovníkova povinne poisteného v Rakúskej republike a súčasne dobrovoľne poisteného v Sociálnej poisťovni v Slovenskej republike tým spôsobom, že dobrovoľné poistenie v Slovenskej republike „prekvalifikuje“ na povinné poistenie, v dôsledku čoho mu určí nižší dôchodok, ako ten, na ktorý by mal nárok, keby rovnaký kariérny vývoj ako dosiahol v Rakúsku, by dosiahol zamestnaním sa v Slovenskej republike, koná v súlade s článkami 45 a 48 ZFEÚ.

Navrhovateľ si bol však vedomý aj toho, že krajský súd, ako súd prvého stupňa nie je povinný sa obrátiť na Súdny dvor, najmä ak usúdi, že rozhodnutie o nej nie je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia.

29. Tiež pre Najvyšší súd Slovenskej republiky je neprehliadnuteľným faktom, že ďalej navrhovateľ poukazoval na nezrozumiteľnosť potvrdenia všetkých napadnutých rozhodnutí odporkyne napriek skutočnosti, že sú nezlučiteľné a že ich súčasné uplatnenie je nemožné, pričom stanovujú odlišné výšky dôchodku pre navrhovateľa a krajský súd neobjasnil, ktorá vlastne hodnota je správna a záväzná.

Takisto navrhovateľ namietal nedostatočné prejednanie sporu a predčasné ukončenie dokazovania.

30. Záverom navrhovateľ požadoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia

pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) po neverejnej porade senátu jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože rozhodnutia odporkyne, ktoré konajúci krajský súd spojil v jeden celok sú ako celok nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že v súlade so zrušovacím dôvodom zakotveným v § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. napadnuté rozhodnutie odporkyne podľa § 250q ods. 2 zrušil a vrátil jej späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

32. Najvyšší súd sa celkom nestotožňuje s procesným spôsobom vybavenia veci krajským súdom. Nielen Ústava Slovenskej republiky kladie prostredníctvom čl. 46 a nasl. ustanovení, ale aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd požaduje od výkonu súdnej moci kvalitu, ktorú označuje ako spravodlivá ochrana práv a dotknutých záujmov jednotlivca.

33. Spravodlivému súdnemu konaniu zodpovedá ten základný prístup, že na základe zásady časovej a vecnej súvislosti (§ 250m ods. 1 v spojení s § 249 ods. 2 subs. § 250l ods. 2 O.s.p. a d'alej a contrario § 112 ods. 1 a § 250o O.s.p.) sa konanie môže začať iba na základe jedného návrhu, ktorý bol okrem iného podaný oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu").

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250m ods. 1 O.s.p. konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Podľa § 250o O.s.p. platí, že ak správny orgán, ktorého rozhodnutie súd preskúmava, vydá nové rozhodnutie, ktorým návrhu celkom vyhovie, súd uznesením konanie zastaví.

34. Ako už hore Najvyšší súd naznačil, hoci krajský súd mal pôvodne vykonať súdny prieskum zákonnosti iba rozhodnutia č.: XXX XXX XXXX zo dňa 11.03.2009, v rozsudku prekvapivo zrušil ešte ďalšie dve, neskôr vydané rozhodnutia odporkyne. Pritom po procesnej stránke neurobil žiadny úkon, aby odvolaciemu súdu objasnil, na akom právnom základe v zmysle § 244 ods. 1 až 3 a § 250 a § 250o O.s.p. vztiahol svoju rozhodovaciu právomoc aj na uvedené zvyšné rozhodnutia.

Na tento moment nepriamo poukázal aj navrhovateľ, ktorý takéto konanie krajského súdu označil ako mu nezrozumiteľné potvrdenie všetkých napadnutých rozhodnutí odporkyne napriek skutočnosti, že sú nezlučiteľné a že ich súčasné uplatnenie je nemožné.

35. Najvyšší súd vyššie deklaroval, že odporkyňa v konkrétnej dávkovej veci navrhovateľa vydala postupne až 4 minimálne svojím časom vznikajúce odlišné rozhodnutia. Neprehliadnuteľnou zásadou každého konania pred orgánom verejnej správy je zásada právnej väzanosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, ktorú napríklad zák. č. 461/2003 Z.z. zdôrazňuje v časti týkajúcej sa opravných prostriedkov a s ktorou sa spája ústavný princíp legality výkonu moci v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy.

36. Napriek tejto zásade odporkyňa, hoci vydala dňa 11.03.2009 rozhodnutie č.: XXX XXX XXXX X., tak následne vydala dňa 25.02.2009 ďalšie rozhodnutie č.: XXX XXX XXXX X bez toho, aby vo výrokovej časti tohto druhého rozhodnutia objasnila, na akom právnom základe už predchádzajúce rozhodnutie prestáva byť pre ňu záväzné (viď § 213 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.). Iba prostredníctvom

poslednej vety je adresátovi tohto rozhodnutia objasňované, že (Najvyšší súd cituje) „Týmto rozhodnutím pozmeňujeme rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 11. marca 2009. “

37. V nasledujúcom obdobnom rozhodnutí zo dňa 09.06.2011 už odporkyňa využíva ustanovenia § 112 ods. 2 a 6 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorých aplikáciu v uvedenom rozhodnutí smerom k rozhodnutiu predchádzajúcemu (resp. rozhodnutiam predchádzajúcim) vôbec nešpecifikuje (iba citácia na str. 2 v druhej časti). Takýto prístup je však nielen pre samotného navrhovateľa (viď bod č. 29), ale aj pre Najvyšší súd nezrozumiteľný.

Tento nedostatok nemôže zhojiť ani jedna z objasňujúcich častí uvedeného rozhodnutia (Najvyšší súd cituje ods. 7 na str. 5):

„Dodatočne sme Vám zhodnotili dobu štúdia na strednej škole od 21. októbra 1958 do 31. augusta 1959 a súčasne sme za obdobie od 01. marca 1990 do 31. januára 1994 vylúčili náhradnú dobu, nakoľko počas tejto doby zamestnania ste čerpali neplatené voľno, ktoré sa podľa právnych predpisov Slovenskej republiky nepovažuje za náhradnú dobu podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. “

V.

38. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté vo vyjadreniach odporkyne Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Nakoľko krajský súd svojím výrokom vymedzil prieskum až troch rozhodnutí odporkyne, bol Najvyšší súd nútený v tomto rámci jeho výrok zákonným spôsobom nasledovať a korigovať.

Bude ďalšou úlohou odporkyne, aby v zmysle hore uvedených záverov, ako aj komunitárnych pripomienok pokračovala v novom konaní. Vo vzťahu k položenej predbežnej otázke Najvyšší súd poukazuje na jej predčasnosť vzhľadom na zrušujúci dôvod. Avšak nie je vylúčené, že v ďalšom súdnom konaní by nemohli nastať podmienky na jej predloženie.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246 c ods. 1 O.s.p.), ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky v mimoriadnych veciach, a touto prejednávaná vec nebola, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

40. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 subs. § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého úspešnému navrhovateľovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo. Nakoľko úspešný navrhovateľ si svoje právo v zákonnej 3-dňovej lehote neuplatnil a zo súdneho spisu nevyplyva, že by navrhovateľovi vznikli výdavky, ktoré by mala byť kryté náhradou trov konania, Najvyšší súd mu náhradu trov konania nepriznal.

41. Najvyšší súd v prejednáwanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).